

Innspill til ny språkpolitikk

Oppdatert: 22. august 2024 kl. 15:34

Svar-ID: 32559049

Lvert: 21.08.24 14:30

En arbeidsgruppe ledet av professor Helge Jordheim har utarbeidet et forslag til ny språkpolitikk for Universitetet i Oslo. Du kan lese mer om [arbeidet fram til utkastet her](#) og [videre prosess her](#).

Frist for å gi innspill er 11. oktober. Alle svar vil bli publisert på www.uio.no.

Navn *

HENRIK VOGT

E-postadresse *

henriv@uio.no

Jeg svarer som

Leder ved UiO

Legg inn dine innspill til forslaget her.

Jeg er undervisningsleder for samfunnsmedisin på Avd for samfunnsmedisin og global helse og skriver mest fra den posisjonen. Avdeling for samfunnsmedisin leverer mye undervisning til et norskspråklig medisinstudium, samtidig som vi har en engelskspråklig master i International Community Health. Vi har et særs internasjonalt og parallelspråklig arbeidsmiljø med mange ansettelse av fagfolk som kan engelsk mer enn norsk ved ansettelse.

Det heter i notatet at «det aller viktigste retningslinjene kan bidra med, er å understreke at språkpolitikk er et institusjonelt ansvar, ikke noe som skal skyves over på den enkelte ansatte eller student». Det er klokt. Men min viktigste kommentar blir derfor at det er viktig at disse retningslinjene blir mest mulig konkrete med tanke på hva man gjør, hvordan man håndterer utfordrende dilemmaer og situasjoner der språk er kjernen. Jo mer konkrete UiO er sentralt i sine retningslinjer, jo mindre problemer blir det også for instituttledere og avdelingsledere, og dermed mindre som skyves fra dem nedover i systemet til for eksempel undervisningsledere og enkelte ansatte.

Bakgrunn for noen konkrete spørsmål:

Det heter at retningslinjene har bakgrunn i – og er ment å ta konsekvensene av – en periode med internasjonalisering. Det understrekes at hovedspråket ved UiO er norsk, men at det skal være “godt begrunnet parallellspråklighet mellom norsk og engelsk”. Norsk er også stadfestet som administrasjonsspråket ved UiO. Det heter komkret at nyansatte i faste vitenskapelige stillinger uten skandinavisk språkbakgrunn forventes som hovedregel å lære seg norsk på B2-nivå i løpet av 3 år. Det vil si at man skal “forstå hovedinnholdet i komplekse eller akademiske tekster, også faglige drøftinger innenfor ditt eget fagområde. Du kan delta i samtaler med et relativt spontant og flytende språk, og du kan skrive klare, detaljerte og argumenterende tekster om et vidt spekter av emner” (Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse).

Det heter videre at “norskopplæringen skal starte ved ansettelse, og UiO skal gi arbeidsoppgaver som legger til rette for dette. (...) Innfasing i undervisningsoppgaver på norsk skal ha begynt 3 år etter fast ansettelse.”

På bakgrunn av dette noen konkrete spørsmål og kommentarer:

- Jeg tenker det generelt er riktig at undervisningen er kjerneoppgaven norsk er hovedspråket, og at det stilles klare krav til innlæring i norsk. Samtidig som jeg mener engelsk er viktig å beherske. Dette illustreres veldig godt av medisin der mye lærebøker og litteratur/forskning er på engelsk. For min del kunne mye foregått på engelsk rent praktisk. Men: Det som etter mitt syn gjør at undervisningen på medisinstudiet hovedsakelig må være på norsk er at leger som utdannes her må inn i en yrkeshverdag i primær og sekundærhelsetjenesten der pasientene snakker norsk, og der de ansatte hele tiden må kommunisere utad, seg i mellom og med pasientene på norsk. Som det heter i retningslinjene: “studentene lærer et norsk fagspråk de kan bruke i et norsk arbeidsliv”. Dette er viktig ikke minst på medisin.
- Hvordan skal instituttene og de enkelte avdelinger i sine undervisningsregnskap forholde seg til at nyansatte ikke kan eller kreves å undervise på norsk i de første tre årene til tross for at de jmf sine stillingsbeskrivelser kan ha 7-800 undervisningstimer i året i undervisningsplikt? De kan naturlig nok gjøre andre undervisningsrelaterte oppgaver enn direkte studentinteraksjon men det vil ikke alltid være mulig å finne nok slike oppgaver. Da vil man komme i en situasjon der man står oppført med større kapasitet på en avdeling enn man egentlig har, noe som kan gi utfordringer med å få dekket undervisningen. Her bør universitetet sentralt kunne gi retningslinjer for de enkelte institutt.
- Det heter at språkpolitikken er et lederansvar og at “UiO bør gi støtte til ledere og miljøer som ønsker å utvikle lokal språkpolitikk”. Men jeg savner i disse retningslinjene noe mer konkretisering av hva lokale instituttledere og avdelingsledere gjør når ansatte ikke har lært B2-nivå norsk og i praksis ikke ønsker eller kan gjennomføre undervisning på norsk etter tre år. (Eller etter det tidsrommet ansettelseskontraktene legger opp til). Jeg savner og en understreking av den enkelte ansattes ansvar her, samtidig som det er riktig at institusjonens ansvar for å tilby opplæring konkretiseres. Her er det viktig og riktig at universitetet er tydelige sentralt slik at det ikke faller kun på avdelingsledere og instituttledere å utforme konkret politikk og tiltak. Samtidig bør det være noe rom for at lokale ledere kan være fleksible. Det kan for eksempel ikke være nødvendig å ta en kamp med en ansatt som ikke kommer til å være i Norge over lengre tid, og som ikke har undervisningsplikt selv om det er gått tre år.

Du kan laste opp vedlegg her.

Ikke besvart